

Česká školní inspekce
Inspektorát v kraji Vysočina

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Základní škola Bohuslava Reynka, Lípa, okres Havlíčkův Brod

582 57 Lípa 66

Identifikátor školy: 600 086 607

Termín konání inspekce: 8. – 14. prosinec 2004

Čj.:	k1-1105/04-005087
Signatura:	ok1cy103

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Základní škola Bohuslava Reynka, Lípa, okres Havlíčkův Brod je úplná základní škola. V letošním školním roce je v devíti třídách 205 žáků. Kromě žáků ze spádových obcí navštěvují školu i žáci z několika dalších obcí. Škola si udržuje několik let dostatečný počet žáků.

Ve škole se vyučuje podle vzdělávacího programu Základní škola čj. 16 847/96-2, ve znění pozdějších úprav. Ve druhém ročníku probíhá částečně vzdělávání podle projektu Začít spolu v návaznosti na výchovně-vzdělávací proces v mateřské škole.

Zřizovatelem právního subjektu je obec Lípa, 582 57 Lípa 93. Škola sdružuje mateřskou školu, základní školu, školní družinu a školní jídelnu.

PŘEDMĚT INSPEKCE

- personální podmínky vzdělávací a výchovné činnosti v základní škole vzhledem ke schváleným učebním dokumentům,
- materiálně-technické podmínky vzdělávací a výchovné činnosti v základní škole vzhledem ke schváleným učebním dokumentům,
- průběh a výsledky vzdělávání v předmětech český jazyk, anglický jazyk, německý jazyk, matematika, fyzika, chemie, přírodopis, zeměpis, prvouka, vlastivěda, ve volitelném předmětu komunikační výchova a v nepovinném předmětu konverzace v anglickém jazyce.

PERSONÁLNÍ PODMÍNKY VZDĚLÁVÁNÍ

Hospitační činnost ve sledovaných předmětech učebního plánu základní školy proběhla u všech vyučujících pedagogického sboru. Z 13 učitelů včetně ředitele školy jsou dva vyučující bez odborné a pedagogické způsobilosti a dva vyučující bez odborné způsobilosti. Odborná kvalifikace výchovného poradce je zajištěna.

Ve škole je vypracován vnitřní řád, jehož součástí je také organizační struktura školy a školní řád. Z dokumentu vyplývá, že v tomto školním roce je ustanovena funkce vedoucích učitelů prvního a druhého stupně pouze formálně. Organizace činností školy probíhá v souladu s vnitřním řádem školy, zčásti se podřizuje potřebám žáků v oblasti mimoškolní činnosti a formou konzultačních hodin v odpoledních hodinách usnadňuje rodičům spolupráci se školou. Zaměstnanci školy dostávají včasné a úplné informace. Pedagogičtí pracovníci mohou komunikovat i prostřednictvím vnitřní informační sítě Intranet. Kromě jednání pedagogických rad se pedagogický sbor schází pravidelně při poradách.

Vnitřní řád školy stanoví povinnosti pedagogických pracovníků. Učitelé mají zpracovány pracovní náplně pro vykonávání svých funkcí. Ředitel školy má vypracovaný plán kontrolní a hospitační činnosti. Jeho hospitační činnost je zaměřena na začínající učitele. Začínajícím učitelům pomáhají uvádějící učitelé. Jejich vzájemné hospitace byly provedeny. Vedení školy má přehled o kvalitě výchovně-vzdělávacího procesu jednotlivých vyučujících. Hodnocení výuky v jednotlivých předmětech nebo třídách je součástí výroční zprávy o činnosti školy. Motivační efekt plní i stanovení diferencovaných osobních příplatků.

Další vzdělávání pedagogických pracovníků (DVPP) je v souladu s dlouhodobou koncepcí školy. Při inspekční činnosti bylo zjištěno, že výuka v některých předmětech byla pozitivně ovlivněna DVPP především v oblasti kooperativní výuky a ve vzdělávacím projektu Začít

spolu. Výuka některých předmětů, zvláště na druhém stupni, neprobíhala v souladu s náplní DVPP ani s koncepcí školy. Ředitel školy umožňuje profesní růst pedagogů a vzdělávání učitelů je jednou z priorit školy.

Personální podmínky jsou hodnoceny jako velmi dobré.

MATERIÁLNĚ-TECHNICKÉ PODMÍNKY VZDĚLÁVÁNÍ

Areál školy tvoří čtyři samostatné budovy. Třídy základní školy jsou umístěny převážně v hlavní budově. Třídy prvního stupně kromě třetího ročníku se nacházejí v letošním školním roce v budovách tělocvičny, školní jídelny a mateřské školy. Škola využívá i školní hřiště, které kromě sportovních činností slouží žákům k relaxačním aktivitám o dvacetiminutové přestávce. V přízemí budovy školy mohou žáci hrát stolní tenis. Ve škole je zajištěn pitný režim žáků.

Kvalita vnitřního vybavení školy se zlepšuje. Od posledních inspekčních zjištění v roce 2000 vznikl relaxační a čtenářský koutek na chodbě s možností výpůjčky časopisů. Bylo rekonstruováno sociální zařízení v hlavní budově a zlepšila se úroveň technického zázemí pro učitele. V části tříd na prvním stupni proběhla výměna nábytku. Vnitřní výzdoba školy je estetická a je tvořena především pracemi žáků.

Pro výuku i v době mimo vyučování je využíváno informační centrum-studovna. Knižní fond zde umístěný je obnovován a doplňován. Do učebny výpočetní techniky mají žáci přístup i v době mimo vyučování. Škola má odbornou učebnu společnou pro výuku fyziky a chemie. Uspořádání chemické části je nefunkční, v učebně nefunguje rozvod vody.

Zabezpečení výuky učebnicemi a učebními pomůckami ve sledovaných jazykových předmětech je velmi dobré. Učitelé mohou při výuce používat odborné knihy a časopisy, videokazety, poslechové nahrávky a výukové počítačové programy. Využívání výukových programů nebylo zjištěno v předmětu český jazyk ani při práci s integrovanými žáky. Vybavení kabinetů přírodovědných předmětů je celkově průměrné. V matematice jsou některé modely již zastaralé či poškozené, v chemii není dostatečný počet sad pro prostorové modelování. Zcela podprůměrnou úroveň má vybavení kabinetu fyziky, fyzikální pomůcky nepokrývají všechny vyučované obory tohoto předmětu, mnoho pomůcek je zastaralých. Škola vlastní učebnice a učební pomůcky pro žáky se specifickými vzdělávacími potřebami. Jsou užívány především v oddělené výuce s asistentkami.

Opatření pro zlepšování stavu materiálně-technického zázemí jsou přijímána. Spolupráce obce a školy je velmi dobrá, obec finančně podporuje a zlepšuje materiálně-technické podmínky školy.

Pro tento kalendářní rok škola vypracovala projekt Škola jako kulturní a vzdělávací centrum. Veřejnost může navštěvovat knihovnu-studovnu a učebnu výpočetní techniky. Ve škole byly pro občany pořádány kurzy výpočetní techniky, kurzy keramiky a rukodělné kurzy. Veřejností je efektivně využívána i tělocvična. Ve škole je za přispění kulturního programu žáků organizováno vítání občánků.

Materiálně-technické podmínky jsou hodnoceny jako velmi dobré.

PRŮBĚH A VÝSLEDKY VZDĚLÁVÁNÍ

Vzdělávací programy

Ve škole je realizován vzdělávací program Základní škola čj. 16 847/96-2, ve znění pozdějších úprav. Škola vyučuje podle platných učebních dokumentů. Volba volitelných

předmětů je v souladu s dlouhodobými cíli školy, důraz je kladen na rozvoj komunikativních schopností žáků a na rozvoj informační gramotnosti. Jako volitelné předměty byly v letošním školním roce zvoleny: informatika, práce s informacemi, komunikační výchova a seminář a praktika ze zeměpisu. Povinná výuka předmětů je rozšířena o nepovinné předměty určené pro rozšiřování učiva v matematice a jazycích a o velké množství zájmových kroužků všestranného zaměření. Ve druhém ročníku pokračuje úspěšně vzdělávání podle vzdělávacího projektu Začít spolu. Dokumentace školy průkazně zachycuje průběh vzdělávání. Ve sledovaných předmětech byly plněny učební osnovy. Do učebního plánu povinných předmětů v šestém ročníku není zahrnuta výuka fyziky. Celková minimální dotace hodin fyziky v průběhu šestého až devátého ročníku je splněna. Ve škole jsou evidováni žáci se speciálními vzdělávacími potřebami. Individuální vzdělávací programy těchto žáků jsou vytvořeny a projednány s rodiči. V jednom případě bylo zjištěno, že individuální vzdělávací programy nebyly vytvořeny podle doporučení pedagogicko-psychologické poradny, ani nebyly brány v úvahu další závěry, vyplývající z odborného posudku k integraci žáka. Speciální vzdělávací potřeby žáka nebyly respektovány především v předmětech český jazyk a zeměpis. Rozvrh hodin je přizpůsobený dojíždějícím žákům, jejichž vyšší počet (108 žáků z 205) je pro školu specifický. Dojíždějící žáci mají možnost před vyučováním i po vyučování pobývat ve školní družině, učebně výpočetní techniky nebo ve studovně. Školní řád obsahuje ustanovení daná právním předpisem a jeho součástí jsou i práva dětí. Provozní řády odborných učeben jsou zpracovány.

V kompetenci výchovného poradce je práce se žáky se specifickými vývojovými poruchami učení (SVPU) a profesní poradenství. Ve škole je vytvořen funkční systém péče o žáky se SVPU. V některých předmětech, pro které mají žáci podle doporučení pedagogicko-psychologické poradny vytvořeny individuální vzdělávací programy, pracují tito žáci v části hodiny samostatně s asistentkou. Společná práce žáků se SVPU a jejich rodičů funguje v tzv. Devateru, kde pracují pod vedením učitelů. Výchovná poradkyně se věnuje ve svých konzultačních hodinách i profesnímu poradenství. Volba k povolání je součástí tematického plánu předmětu rodinná výchova.

Minimální preventivní program zpracovala zástupkyně ředitele školy. Největší důraz je v něm kladen na mimoškolní aktivity žáků.

Rodiče dostávají informace a sdělení o výchovně-vzdělávací činnosti školy v dostatečném rozsahu. Veřejnost je informována o dění ve škole ve Školních listech a v Lipských listech. Škola pořádá sportovní a kulturní akce, kde mají rodiče příležitost posoudit práci školy. Sami rodiče mohou navštěvovat školu v rámci svých aktivit.

Průběh a výsledky vzdělávání v předmětech český jazyk, anglický jazyk, německý jazyk, komunikační výchova a konverzace v anglickém jazyce

Učitelé byli na výuku velmi dobře připraveni. Stanové cíle výuky většinou korespondovaly s aktuálním stavem třídy. Obsah probíraného učiva byl ve dvou hodinách cizích jazyků příliš podřízen obsahu učebnice, což znesnadňovalo přirozenou komunikaci se žáky. Výchovně-vzdělávací cíle byly v průběhu vyučovacích hodin naplňovány.

Ve sledovaných hodinách nebyl zjištěn vliv absence odborné a pedagogické způsobilosti v negativním smyslu. Pouze výjimečně byly zaznamenány drobné odborné nepřesnosti v hodinách cizích jazyků.

Jazyky jsou vyučovány v kmenových učebnách nebo ve studovně. Převážná část učeben byla podnětně vybavena a esteticky upravena. Zvláště ve třídách na prvním stupni mají učitelé k dispozici velký výběr učebních pomůcek. V některých hodinách byly použity

magnetofonové nahrávky, slovníky, namnožený materiál a hudební nástroj. Použití kytary a některých nakopírovaných úkolů plnilo relaxační funkci.

V převážné části hodin byly zaznamenány kooperativní formy výuky. Účelnost použití tohoto způsobu výuky byla oslabena v hodinách českého jazyka na druhém stupni porušováním pravidel komunikace některými žáky. Především v hodinách anglického jazyka bylo sledováno plnění stanovených cílů. Méně promyšlená stavba hodiny německého jazyka se projevila v nižší aktivitě žáků a v neúspěšném zvládnutí nezopakovaného mluvnického učiva. Samostatná práce žáků v centrech aktivit, spojená s individuálním přístupem vyučujících, byla hlavní náplní vyučovací hodiny, realizované v rámci vzdělávacího projektu Začít spolu. Ve dvou hodinách byla organizace hodin přizpůsobena integrovaným žákům, kteří pracovali část hodiny samostatně s asistentkou. Relaxace žáků byla zaznamenána v části hodin, nejpřirozeněji probíhala ve třetím ročníku.

Ve většině hodin byli žáci aktivní a projevovali zájem o výuku. Nesoustředěnost a nevhodný přístup k výuce byl zaznamenán u některých žáků v hodinách českého jazyka. Žáci druhého ročníku, kteří pracovali samostatně v centrech aktivit, byli motivováni jednak svobodnou volbou úkolu, jednak možností pracovat samostatně a s vlastní odpovědností. Motivačně působil systém hodnocení ve třetím ročníku.

Komunikativní dovednosti byly ve většině hodin rozvíjeny. Pouze ve dvou hodinách německého jazyka byla opomíjena konverzace. V hodinách českého jazyka nebyla zcela respektována pravidla komunikace mezi vyučující a žáky, ale zároveň zde žáci dostávali největší prostor pro diskusi a vyjádření vlastního názoru.

Žáci byli ve sledovaných hodinách hodnoceni většinou pozitivně. V části hodin německého jazyka nebylo využito opakovacích otázek před obtížným gramatickým cvičením a částečně chybělo zdůraznění analogických gramatických tvarů. Otázky v hodinách anglického jazyka se vyznačovaly cíleným zaměřením na pochopení širších souvislostí. V závěru hodin bylo často provedeno shrnutí učiva a krátké zhodnocení výkonu žáků. Sebeevaluaace žáků, tvořící důležitou část hodiny vedené podle projektu Začít spolu, byla pro žáky přínosem, i když hodnocení vlastní práce některých žáků bylo popisné, postrádající charakter sebehodnocení. Sebeevaluační činnost byla zaznamenána i ve třetím ročníku.

Průběh a výsledky vzdělávání ve sledovaných hodinách jsou celkově hodnoceny jako velmi dobré.

Průběh a výsledky vzdělávání v předmětech matematika, fyzika, chemie, přírodopis, prvouka, vlastivěda, zeměpis

Příprava učitelů na výuku byla velmi dobrá až průměrná, někteří z nich věnovali nižší pozornost volbě vhodně motivujících a aktivizujících vyučovacích metod. Pro výuku jsou zpracovány tematické plány. Obsah učiva devátého ročníku ve fyzice je předimenzovaný, neboť jsou do něj začleněny tematické celky, doporučené k výuce ve dvou postupných ročnících. V tematických plánech fyziky nejsou zahrnuty žádné laboratorní práce. Tematický plán vlastivědy, vycházející z učebnice z roku 1996, opomíjí současné krajské uspořádání České republiky.

Ve sledovaných hodinách zajišťovali výuku učitelé s odbornou i pedagogickou způsobilostí s výjimkou vyučujícího přírodopisu a zeměpisu, který má pouze pedagogickou způsobilost. Pozitivní vliv na odbornou stránku výuky měla dlouhodobá praxe vyučujícího v těchto předmětech.

Výuka fyziky a chemie probíhala v odborné učebně společné pro tyto dva předměty, ostatní sledované hodiny byly odučeny v kmenových učebnách různé estetické úrovně. Didaktická

ani informační a komunikační technika nebyly do hospitovaných hodin zařazeny. Ojediněle byl využíván nakopírovaný materiál, zaznamenána byla občasná práce s učebnicemi či atlasy, učitel zeměpisu doporučil v závěru hodin i jinou literaturu. Využity byly nástěnné mapy či nástěnný obraz, do některých dalších hodin ostatních předmětů byly zařazeny jednoduché pomůcky.

Pouze v úvodu několika hodin byli žáci seznámeni s obsahem práce v hodině. V některých hodinách bylo zaznamenáno dominantní postavení učitele, podpořené i jeho převažujícím slovním projevem. Zařazování různorodých metod do výuky bylo spíše ojedinělé, někdy byla využita spíše stereotypnější činnost. Přínosem bylo uplatnění diferencované práce v některých hodinách matematiky. Zvýšené aktivity žáků bylo někdy dosaženo samostatnou činností či prací ve skupinách. Vlastní manuální činnost a představitost byla rozvíjena v hodině chemie při práci se stavebnicemi, práce s pomůckami byla zařazena do hodiny prvouky. Zjištěná efektivita využití vyučovacího času byla různorodá. Nejnižší byla v hodinách fyziky, neboť zvolené pracovní tempo bylo značně rozvleklé a v hodinách nebyl podpořen činnostní charakter výuky. Shrnutí učiva bylo rovněž sporadické, mnohdy byla vyučovací hodina dokončována po zazvonění. Bylo zaznamenáno i nesplnění vytyčeného cíle hodiny. Psychohygienickým podmínkám nebyla věnována speciální pozornost, vlastní fyzická relaxace nebyla realizována ani v jedné ze sledovaných hodin.

Vstupní motivace byla zjištěna zcela mimořádně, průběžné motivaci nebyla věnována větší pozornost. Učitelé spíše vycházeli ze zájmu žáků o řešení a vyřešení předkládaných úloh.

Vyučující se většinou snažili o vytvoření klidné pracovní atmosféry. Zapojení celé třídy do výuky nebylo vždy účinné, zejména v hodinách fyziky bylo celkově na dosti nízké úrovni. V hodinách tohoto předmětu byly zjištěny negativní projevy v chování některých žáků, korekce těchto nevhodných projevů byla ze strany vyučující minimální. Jazykovému projevu žáků nebyla celkově věnována výraznější pozornost.

Znalosti žáků byly prověřovány různými formami, bylo využito i zkoušení žáků před třídou. Při řešení či provádění úkolů byla v hospitovaných hodinách poskytována zpětná vazba především slovní formou. Vyhodnocení skupinové práce nebylo vždy efektivní. Žáci nebyli vedeni k vzájemnému hodnocení či sebehodnocení, ze strany vyučujících byla práce v hodině zhodnocena zcela mimořádně.

Průběh a výsledky vzdělávání ve sledovaných hodinách jsou celkově hodnoceny jako dobré.

Výsledky vzdělávání zjišťované školou

Škola používá pro zjišťování výsledků vzdělávání již několik let komerční testy, ve kterých jsou zahrnuty všechny oblasti naukových předmětů. Ředitel školy sleduje úroveň předmětů nebo skupin předmětů v celorepublikovém měřítku a seznamuje pedagogických sbor s výsledky a závěry, vyplývajícími z těchto testů. V letošním školním roce byly navíc provedeny v devátém ročníku dovednostní testy, na jejichž vypracování se žáci podíleli ve dvojicích. Výsledky těchto testů ukázaly, že škola dosáhla v této oblasti spolupráce a kooperace mezi žáky nadprůměrné úrovně v rámci celorepublikového srovnání. Evaluace výchovně-vzdělávací práce je součástí i výroční zprávy o činnosti školy s doporučeními pro příští školní období. V loňském školním roce umožnilo slovní hodnocení na vysvědčení žákům první třídy i jejich rodičům posoudit zlepšení či zhoršení konkrétních znalostí a dovedností v jednotlivých předmětech. Ve sledované oblasti se žáci v minulém školním roce zúčastnili olympiád v cizích jazycích a soutěží v matematice.

Hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání

Výuka ve sledovaných předmětech je celkově hodnocena jako velmi dobrá.

DALŠÍ ZJIŠTĚNÍ

- Žáci školy se zúčastňují mnoha sportovních akcí a soutěží.
- V letošním školním roce byla dokončena úplná rekonstrukce školní jídelny.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

1. Rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení ze dne 10. 9. 2002 čj. 31 374/01-21
2. doklady o dosažení odborné a pedagogické způsobilosti pedagogických pracovníků s osobními čísly: 1751, 9120, 2349, 2500, 5801, 9569, 12327, 11362, 13714, 18509, 31310, 4902, 30507
3. učební plán školy na školní rok 2004/2005
4. třídní knihy na školní rok 2004/2005
5. třídní výkazy všech tříd a katalogové listy některých žáků
6. rozvrhy hodin tříd ve školním roce 2004/2005
7. rozvrhy hodin pedagogických pracovníků ve školním roce 2004/2005
8. zápisy z jednání pedagogických rad za školní rok 2003/2004 a ve školním roce 2004/2005
9. odborné posudky z pedagogicko-psychologické poradny některých žáků a jejich individuální vzdělávací programy
10. tematické plány na školní rok 2004/2005
11. Výroční zpráva o činnosti školy za školní rok 2003/2004 bez data podepsaná ředitelem školy
12. Vnitřní řád základní školy s platností od 1. 9. 2004 podepsaný ředitelem školy
13. Plán práce na školní rok 2004/2005 podepsaný ředitelem školy
14. Plán hospitační činnosti ředitele školy
15. Plán výchovného poradenství
16. Minimální preventivní program sociálně patologických jevů na školní rok 2004/2005 podepsaný ředitelem školy
17. Hlavní úkoly pro školní rok 2004/2005
18. Pravidla hodnocení a klasifikace na základní škole podepsaná ředitelem školy
19. výsledky komerčních testů pro 5., 7. a 9. ročník
20. Kalendář pro školní rok 2004/2005
21. přehled nepovinných předmětů a zájmových kroužku pro školní rok 2004/2005
22. žákovské knížky některých žáků
23. sešity některých žáků v předmětu český jazyk
24. inspekční podkladová dokumentace
25. inspekční hospitační záznamy

ZÁVĚR

K pozitivům personálních podmínek školy patří vedení a řízení zaměstnanců školy a iniciativa a aktivita většiny vyučujících, umožňující žákům naplňovat jejich volnočasové aktivity přímo ve škole.

Materiálně-technické podmínky vytvořené pro plnění vzdělávacího programu jsou velmi dobré. Od posledních inspekčních zjištění došlo v této oblasti k pozitivnímu vývoji. Stagnující, podprůměrnou úroveň má materiální zabezpečení pro výuku fyziky.

Úroveň výuky v části sledovaných hodin byla velmi dobrá. Pozitivem bylo zařazení kooperativní výuky, rozvoj komunikačních dovedností a sebehodnocení žáků. V některých hodinách byla zaznamenána stereotypní činnost žáků, zvláště v hodinách fyziky nebyl podpořen činnostní charakter výuky. Pozitivně je hodnoceno dlouhodobé vyhodnocování výchovně-vzdělávacího procesu ve skupinách předmětů prostřednictvím komerčních testů.

Hodnotící stupnice:

vynikající	velmi dobrý	dobry (průměrný)	vyhovující	nevyhovující
------------	-------------	------------------	------------	--------------

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Školní inspektor Titul, jméno a příjmení

Podpis

Vedoucí týmu Hana Štefánková

.....

Člen týmu RNDr. Antonín Müller

.....

V Havlíčkově Brodě dne 29. prosince 2004

Datum a podpis ředitele školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 7. ledna 2005

Razítko

Ředitel školy nebo jiná osoba oprávněná jednat za školu

Titul, jméno a příjmení

Podpis

PaedDr. Antonín Gerža

.....

Dle § 19 odst. 7 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení na adresu pracoviště vedoucího inspekčního týmu, tj. Štáflova 2003, 580 01 Havlíčkův Brod. Připomínky k obsahu inspekční zprávy se stávají její součástí.

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Krajský úřad – odbor školství	---	---
Zřizovatel	2005-02-03	k1-1005/05-005087
Rada školy	2005-02-03	k1-1006/05-005087

Připomínky ředitele školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
2005-01-21	k1-1002/05-005087	Připomínky byly podány.